Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2023-24

Mae'r datganiad hwn yn diwallu'r angen i gynhyrchu Datganiad Rheolaeth Fewnol yn unol â Rheoliad 4 o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 (fel y'i diwygiwyd yn 2010)

1. Cyflwyniad

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn gyfrifol am sicrhau bod ei weithgareddau'n cael eu cynnal yn unol â'r gyfraith a safonau priodol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a'i gyfrifo amdano yn briodol, ac yn cael ei ddefnyddio mewn ffordd economaidd, effeithlon ac effeithiol.

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn ddarostyngedig i Ddeddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar yr Awdurdod i bennu Amcanion Lles sy'n cyfrannu'n uniongyrchol at gyflawni'r 7 Nodau Lles fel y nodir yn y Ddeddf, sef:

- Cymru lewyrchus
- Cymru gydnerth
- Cymru iachach
- Cymru sy'n fwy cyfartal
- Cymru o gymunedau cydlynus
- Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
- Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang

Ar ben hynny, mae'n rhaid i Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri gyflawni ei ddyletswyddau yn unol ag 'egwyddor cynaliadwyedd statudol', sy'n golygu bod yn rhaid i'r Awdurdod weithredu mewn modd sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb amharu ar allu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain.

Wrth gyflawni'r cyfrifoldebau eang hyn, mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri hefyd yn gyfrifol am roi trefniadau priodol yn eu lle ar gyfer llywodraethu ei swyddogaethau, hwyluso gweithrediad effeithiol ei weithgareddau, sy'n cynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri wedi cymeradwyo a mabwysiadu cod llywodraethu corfforaethol, sy'n gyson ag egwyddorion Fframwaith CIPFA / Solace "Delivering Good Governance in Local Government". Mae'r datganiad hwn yn esbonio sut mae'r Awdurdod yn cydymffurfio â'r cod a hefyd yn cwrdd â gofynion rheoliad 5(2) o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 mewn perthynas â chyhoeddi datganiad rheolaeth fewnol.

Mae'r Cod Llywodraethu Corfforaethol wedi'i adolygu a'i ddiweddaru, fel rhan o adolygiad mwy ar drefniadau llywodraethu'r Awdurdod yn 2021/22. Mabwysiadwyd y Cod Llywodraethu Corfforaethol newydd yn ffurfiol gan yr Awdurdod ym mis Ebrill 2022.

2. Pwrpas y Fframwaith Llywodraethu

Mae'r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau a'r prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd hynny sy'n cyfeirio ac yn rheoli'r awdurdod, a'r gweithgareddau ble mae'n adrodd i, cysylltu ag, ac yn arwain y gymuned. Mae'n galluogi'r awdurdod i fonitro llwyddiant ei amcanion strategol, ac ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at ddarparu gwasanaethau addas a chost effeithiol.

Mae'r system rheolaeth fewnol yn rhan allweddol o'r fframwaith hwnnw ac mae wedi'i ddylunio i reoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu'n gyfan gwbl y risg o fethiant i gyflawni polisïau, nodau ac amcanion; gall felly ond darparu sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd yn hytrach na sicrwydd diamod. Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sy'n adnabod ac yn blaenoriaethu risgiau sy'n berthnasol i gyflawni polisïau, nodau ac amcanion Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, i werthuso'r tebygolrwydd i'r risgiau hynny gael eu gwireddu a'r effaith petai hynny'n digwydd, ac i reoli'r risgiau mewn ffordd effeithlon, effeithiol ac economaidd.

3. Y Fframwaith Llywodraethu

Mae'r Fframwaith Llywodraethu yn cynnwys saith egwyddor i lywodraethu'n dda:

- **Egwyddor 1:** Ymddwyn gydag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf tuag at werthoedd moesegol, a pharchu rheolaeth y gyfraith
- **Egwyddor 2:** Sicrhau ein bod yn agored ac yn ymgysylltu â rhanddeiliaid trwy gyfrwng dull cynhwysfawr
- **Egwyddor 3:** Diffinio canlyniadau yn nhermau'r manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy
- **Egwyddor 4:** Penderfynu ar ymyriadau angenrheidiol i wneud y gorau o gyflawni'r canlyniadau a fwriedir
- **Egwyddor 5:** Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion ynddo
- **Egwyddor 6:** Rheoli risgiau a pherfformiad trwy gyfrwng rheolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref
- **Egwyddor 7:** Gweithredu arferion da o ran tryloywder, adrodd, ac archwilio i sicrhau atebolrwydd effeithiol

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn datblygu ac yn gweithredu ei gynllunio corfforaethol strategol trwy fabwysiadu:

- Cynllun Eryri (Cynllun Rheolaeth y Parc Cenedlaethol);
- Cynllun Datblygu Lleol Eryri;
- Datganiad Llesiant ac Amcanion Llesiant; a
- Rhaglen Waith Corfforaethol.

Mae'r 4 dogfen yma yn cynrychioli conglfaen gwaith yr Awdurdod wrth gyflawni ei brif bwrpasau, fel y diffinnir yn Ddeddf yr Amgylchedd 1995 ac wrth weithredu ei weledigaeth.

Strwythur Llywodraethu

Mae strwythur llywodraethu'r Awdurdod yn cynnwys 4 prif bwyllgor:

- Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri gyda 18 o Aelodau a benodwyd, ac yn ystod 2022/23 cynhaliwyd 5 cyfarfod.

- Cynhaliwyd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau 3 gwaith yn ystod 2023/24. Fel rhan o'i gylch gwaith mae'n ymgymryd â swyddogaethau pwyllgor archwilio yn unol â gofynion CIPFA.

- Cynhaliwyd y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad 8 gwaith yn ystod 2023/24. Mae'r pwyllgor yn gyfrifol am gyflawni swyddogaethau cynllunio statudol yr Awdurdod.

- Cynhaliwyd y Pwyllgor Safonau'r Awdurdod dwywaith yn ystod 2023/24. Mae aelodaeth y pwyllgor, sydd gyda gylch gwaith i hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel gan Aelodau, yn cynnwys 3 Aelod o'r Awdurdod a 3 aelod annibynnol.

Mae'r Rheolau Sefydlog yr Awdurdod (a gyhoeddwyd ar y wefan) yn rhoi disgrifiad manwl o'r trefniadau ar gyfer pob pwyllgor. Ar gyfer pob pwyllgor, mae'r rhaglen, cofnodion ac adroddiadau cysylltiedig â phapurau cefndir i gyd yn cael eu cyhoeddi ar wefan yr Awdurdod.

Tîm Rheoli

Mae strwythur rheoli'r Awdurdod yn cynnwys y Prif Weithredwr (sydd hefyd yn 'Swyddog y Parc Cenedlaethol' ac yn Bennaeth y Gwasanaeth Taledig) a dau Gyfarwyddwr. Mae Tîm Rheoli'r Awdurdod yn cyfarfod bob pythefnos, gyda'r Pennaeth Cyllid a Phennaeth Adnoddau Dynol yn mynychu.

Safonau

Mae'r Awdurdod wedi sefydlu Cod Ymddygiad i Aelodau, sy'n cynnwys adran sy'n cyfeirio'n benodol at fuddiannau a Chofrestr Buddiannau Aelodau. Y Cod Ymddygiad i staff yw'r cod ymddygiad safonol cenedlaethol ar gyfer cyflogeion awdurdodau cyhoeddus.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu'r polisïau a gweithdrefnau canlynol ar gyfer cynnal safonau uchel o ymddygiad ar gyfer staff ac Aelodau, ac i sicrhau atebolrwydd tuag at y cyhoedd:

- Y Drefn Gwyno – wedi'i sefydlu ar fodel drefn cwynion ymarfer da gan yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus yng Nghymru;

- Polisi Seinio Rhybudd - i alluogi staff i leisio pryderon difrifol yn hyderus gyda'r sicrwydd o wybod y ceir eu hymchwilio yn drwyadl ac mewn ffordd deg, heb ofni dial;
- Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth - yn cynnwys mesurau sydd wedi'u cynllunio i rwystro unrhyw weithred o dwyll neu lygredigaeth, a pha gamau y dylid eu cymryd petai rywbeth o'r fath yn digwydd; ac y
- Cynllun Dirprwyo - yn amlinellu sut mae swyddogaethau'r Awdurdod llawn yn cael eu cyflawni trwy ddirprwyo i'w bwyllgorau a'i is-bwyllgorau

Rheoli Risg

Mae Polisi a Strategaeth Rheoli Risg wedi'i sefydlu. Caiff y broses o adnabod risgiau ei chydlynu gan y Pennaeth Gweinyddol a Gofal Cwsmer, gyda mewnbwn gan y Tîm Rheoli a'r Penaethiaid Gwasanaeth. Mae'r Gofrestr Risg a'r mesurau lliniaru yn cael eu hadolygu a'i ddiweddaru'n chwarterol.

Archwiliad Mewnol

Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd y system o drefniadau rheolaeth a llywodraethu mewnol yn cael ei lywio gan waith yr Archwilwyr Mewnol, a gynhaliwyd gan Gyngor Gwynedd. Darperir y gwasanaeth Archwilio Mewnolyn unol â Chod Ymarfer CIPFA ar gyfer Archwilio Mewnol mewn Llywodraeth Leol yn y DU. Mae'r Rheolwr Archwilio Mewnol yn paratoi adroddiad blynyddol sy'n crynhoi canlyniadau gwaith archwilio mewnol yn ystod y flwyddyn.

Archwiliad Allanol

Archwilio Cymru sy'n gweithredu fel archwilydd allanol i'r Awdurdod, ac felly sy'n adrodd ar reolaeth ariannol a pherfformiad yr Awdurdod. Yn ogystal, mae Archwilio Cymru yn rhoi barn ar ddigonolrwydd y gwaith archwilio mewnol.

Swyddog Monitro

Mae'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol wedi'i enwebu fel Swyddog Monitro. Mae gan y Swyddog Monitro'r ddyletswydd benodol i sicrhau bod Aelodau a benodwyd a Swyddogion yr Awdurdod yn cynnal y safon uchaf o ymddygiad ym mhopeth a wnânt. Mae'r Swyddog Monitro yn cynghori ar drefn gyfansoddiadol a chyfreithlondeb gweithredoedd yr Awdurdod.

Rheolaeth Ariannol

Mae trefniadau rheolaeth ariannol yr Awdurdod yn cydymffurfio â gofynion llywodraethu Datganiad CIPFA ar Rôl y Prif Swyddog Cyllid mewn Llywodraeth Leol (2016). Y Prif Swyddog Cyllid (sydd yn Brif Swyddog Cyllid Cyngor Gwynedd) yw'r swyddog sydd â chyfrifoldebau o dan Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972. Yn ystod y flwyddyn, ffurfiolwyd penodiad newydd ar gyfer Swyddog Adran 151 gan yr Awdurdod yn dilyn newid personél yng Nghyngor Gwynedd oherwydd ymddeoliad y deiliad blaenorol.

4. Materion Llywodraethu Arwyddocaol a Chamau a Gymerwyd yn ystod y Flwyddyn

Mae'r Ddeddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn gosod dyletswydd craidd ar yr Awdurdod i osod amcanion lleisiant sy'n macsimeiddio ein cyfraniad at gyflawni'r 7 nodau llesiant a osodwyd yn y Ddeddf. Dylai amcanion llesiant yr Awdurdod fod yn amcanion ar gyfer newid yn y tymor hir.

Mae Datganiad Llesiant yr Awdurdod ar gyfer 2021-26 yn gosod allan Amcanion Llesiant sy'n disgrifio sut y byddant yn helpu'r Awdurdod i gyflawni'r saith nod llesiant ar gyfer Cymru.

Mae'r Amcanion Llesiant yn canolbwyntio ar dri maes gwaith allweddol - Amgylcheddau Cydnerth, Cymunedau Cydnerth a Ffyrdd Cydnerth o Weithio - ac maent wedi'u halinio â phump is-thema i roi ffocws, fel yr amlinellir islaw.

Amgylcheddau Cydnerth
1. Gwella rheolaeth hamdden ag unrhyw effeithiau negyddol hamdden.
2. Ymateb i heriau newid yn yr hinsawdd.
3. Gwella rheolaeth a'r ddealltwriaeth o'n treftadaeth ddiwylliannol.
4. Mynd i'r afael â heriau a chyfleoedd senarios rheoli tir ar ôl Brexit.
5. Mynd i'r afael â'r dirywiad mewn natur.

Cymunedau Cydnerth
1. Cynnal a chynyddu ansawdd bywyd preswylwyr.
2. Cefnogi pobl ifanc.
3. Hyrwyddo twristiaeth gynaliadwy i ychwanegu gwerth i gymunedau lleol.
4. Hyrwyddo a chefnogi'r Gymraeg yn weithredol.
5. Datblygu economi leol sy'n cefnogi dynodiad a rheolaeth Eryri fel Parc Cenedlaethol.

Ffyrdd Cydnerth o Weithio
1. Datblygu gweithlu medrus.
2. Datblygu a hyrwyddo arfer gorau.
3. Gweithio'n effeithiol mewn partneriaeth.
4. Moderneiddio trefniadau llywodraethu.
5. Cynnal a gwella dealltwriaeth a chefnogaeth cymunedau lleol tuag at waith y Parc Cenedlaethol.

Bydd angen gweithredu i gwrdd â'n nodau llesiant mewn modd cynaliadwy. Mae datblygu cynaliadwy yn golygu pum gofyniad allweddol, sef:

1. Tymor Hir - pwysigrwydd cydbwyso anghenion tymor byr gyda'r angen i ddiogelu'r gallu i gwrdd ag anghenion tymor hir, yn enwedig lle mae'r pethau a wneir i gwrdd ag anghenion tymor byr yn gallu cael effeithiau tymor hir niweidiol.

2. Integreiddio - sut y gall ein nodau llesiant effeithio ar bob un o'r nodau llesiant, sut y gall y nodau llesiant effeithio ar ei gilydd neu ar nodau llesiant cyrff cyhoeddus eraill, yn enwedig lle y gallai camau a gymerwyd gennym i gyfrannu at gwrdd ag un amcan fod yn niweidiol o ran cwrdd ag un arall.
3. Cynnwys - pwysigrwydd cynnwys pobl eraill sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, ac i sicrhau bod yr unigolion hynny yn adlewyrchu amrywiaeth poblogaeth Cymru neu ardal ddaearyddol yr Awdurdod.
4. Cydweithio - Gallai gweithredu ar y cyd ag unrhyw unigolyn (neu'r modd y mae gwahanol rannau o'r Awdurdod yn gweithredu gyda'i gilydd) gynorthwyo'r Awdurdod i gyflawni ei nodau llesiant, neu gynorthwyo corff arall i gyflawni ei amcanion.
5. Atal - i ystyried sut y gall defnyddio adnoddau i atal problemau rhag digwydd, neu waethygu, gyfrannu at gwrdd â nodau llesiant yr Awdurdod, neu amcanion corff arall.

Cyflwynwyd y Rhaglen Waith Gorfforaethol ar gyfer 2023/24 i'w chymeradwyo fel dogfen waith gan yr Aelodau yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 14eg o Fehefin 2023 . Mae'r Rhaglen yn gosod y prosiectau, cynlluniau a chamau gweithredu penodol yr ymgymerir â hwy er mwyn cyflawni Amcanion Llesiant a Blaenoriaethau Gwasanaeth yr Awdurdod.

Adroddwyd ar gynnydd y Rhaglen adrodd i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 30ain o Dachwedd a'r 20fed o Fawrth 2024.

5. Effeithiolrwydd y Fframwaith Llywodraethu

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn gyfrifol am gynnal, o leiaf unwaith y flwyddyn, adolygiad o effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu gan gynnwys y system rheolaeth fewnol. Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol yn cael ei lywio gan waith yr archwilwyr mewnol a'r rheolwr uwch o fewn yr Awdurdod, sydd â chyfrifoldeb am ddatblygu a chynnal yr amgylchedd llywodraethu, a hefyd gan sylwadau a wnaed gan yr archwilwyr allanol ac asiantaethau adolygu ac arolygiaethau eraill. Mae'r adolygiad hwn yn seiliedig ar y saith egwyddor o'r Cod Llywodraethu Corfforaethol.

Egwyddor 1: Ymddwyn gydag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf tuag at werthoedd moesegol, a pharchu rheolaeth y gyfraith

Cod Llywodraethu Corfforaethol	Cafodd llywodraethu ei graffu'n fanwl yn ystod 2021/22 gan Grŵp Tasg a Gorffen o Swyddogion ac Aelodau a sefydlwyd yn arbennig i'r diben hwn. Adolygwyd y Cod Llywodraethu Corfforaethol yn fanwl a'i ailddrafftio gan y Grŵp, i sicrhau ei fod yn parhau i fod yn gonglfaen ar gyfer llywodraethu effeithiol yn y dyfodol. Mabwysiadwyd y Cod Llywodraethu diwygiedig yn ffurfiol gan yr Awdurdod yn ei gyfarfod ar y 27ain o Ebrill 2022.
Pwyllgor Safonau	Cyfarfu'r Pwyllgor Safonau ddwywaith yn ystod y flwyddyn. Yn y cyfarfod cyntaf a gynhaliwyd ar yr 28ain o Ebrill 2023, ystyriwyd a chytunwyd ar yr adroddiad blynyddol statudol i'w gyflwyno i Gyfarfod Blynyddol yr Awdurdod, ar sut mae swyddogaethau'r pwyllgor wedi'u cyflawni, a oedd yn cynnwys trosolwg o faterion ymddygiad yn gyffredinol o fewn yr Awdurdod. Bu'r cyfarfod hefyd yn ystyried adroddiad gan y Swyddog Monitro ynghylch y monitro a oedd wedi digwydd ar weithrediad y cod ymddygiad ac yn benodol y Datganiadau o Fuddiannau Aelodau. Bu'r cyfarfod hefyd yn ystyried a chytuno ar ymateb i ymgynghoriad ar gyfer Llywodraeth Cymru ar Argymhellion yr Adolygiad Annibynnol o'r Fframwaith Safonau Moesegol. Yn ail gyfarfod y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar yr 1af o Fedi 2023, ystyriwyd busnes arferol y Pwyllgor, a oedd yn cynnwys enwebu Aelodau ar gyfer y Panel Apeliadau Graddfa Statws Sengl, Caniatáu Goddefebau ac ystyried Adroddiad Monitro Cwynion Blynyddol yr Awdurdod yn ogystal ag Adroddiad Blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Yn yr un cyfarfod, adroddodd Cadeirydd y Pwyllgor ar ei sylwadau yn dilyn presenoldeb fel sylwedydd ar Bwyllgorau yr Awdurdod i werthuso eu heffeithiolrwydd a'u trefniadau llywodraethu. Calonogwyd y Cadeirydd i nodi bod y pwyllgorau'n gweithredu'n dda, gydag arweiniad cadarn, yr aelodau wedi paratoi'n drylwyr, a dangoswyd parch at gyd-aelodau.

Polisi Chwythu'r Chwiban	Yn ystod 2023/24, ni dderbyniwyd unrhyw adroddiadau ac ni chodwyd unrhyw bryderon mewn perthynas ag unrhyw Aelod neu Swyddog o'r Awdurdod o dan Bolisi Chwythu'r Chwiban.
Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth	Yn ystod 2023/24 ni dderbyniwyd unrhyw gwynion o dwyll neu lygredigaeth honedig mewn perthynas ag unrhyw Aelod neu Swyddog o'r Awdurdod, ac ni adnabuwyd unrhyw feysydd sy'n peri pryder gan yr Archwilwyr Mewnol yn ystod eu gwaith archwilio.
Cod Ymddygiad Enghreifftiol	Yn ystod 2023/24, ni fu unrhyw newidiadau neu ddiwygiadau i'r Cod Ymddygiad Enghreifftiol.
Cwynion – Swyddogion	Yn ystod 2023/24, derbyniodd yr Awdurdod gyfanswm o 12 cwyn ffurfiol. Cyfeiriwyd un o'r cwynion hyn yn ddiweddarach at Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, a wrthododd ymchwilio ymhellach. Ni fu'r Awdurdod felly yn destun ymchwiliad ffurfiol gan yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus yn ystod 2023/24.
Cwynion – Aelodau	Yn ystod 2023/24, ni dderbyniodd Swyddog Monitro'r Awdurdod unrhyw gwynion ffurfiol yn ymwneud â'r Aelodau, a ni chyflwynwyd unrhyw gwynion yn uniongyrchol i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.
Rheolau Sefydlog	Adolygwyd Rheolau Sefydlog yr Awdurdod fel rhan o gylch gorchwyl y Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu yn ystod 2021/22. Daeth yr adolygiad i'r casgliad bod yr Awdurdod yn parhau â'i strwythur pwyllgorau presennol ond y dylai'r Awdurdod yn y dyfodol ystyried newid sy'n rhoi'r hawl i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau wneud penderfyniadau terfynol ar adroddiadau ariannol ac adroddiadau eraill (oni bai bod angen cymeradwyaeth benodol gan yr Awdurdod).

Rheolau Sefydlog parthed Cytundebau	Cyflwynwyd fersiwn ddiwygiedig newydd o'r Rheolau Sefydlog yn ymwneud â Chontractau i'r Awdurdod i'w mabwysiadu yn ei gyfarfod ar yr 16eg o Dachwedd 2022. Mae'r adolygiad yn ymgorffori'r argymhellion a roddwyd gan Lywodraeth Cymru ac a dderbyniwyd yn flaenorol, ac yn sicrhau cydymffurfiaeth â'r holl reoliadau newydd sy'n ymwneud ag ymadael â'r Undeb Ewropeaidd. Mae hefyd yn darparu sylfaen i'r Awdurdod ymgorffori ystyriaethau amgylcheddol yn ei bolisi caffael gwyrdd.
Cynllun Dirprwyo	Adolygwyd y Cynllun Dirprwyo fel rhan o gylch gorchwyl y Grŵp Tasg a Gorffen Adolygu Llywodraethu yn ystod 2021/22. Daeth y Grŵp i'r casgliad bod y Cynllun Dirprwyo Swyddogion presennol yn parhau i fod yn addas i'r diben, ac felly ni wnaethpwyd unrhyw argymhelliad ar gyfer newidiadau.
Cofrestr Buddiannau'r Aelodau	Mae Deddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 yn rhoi gofyniad ar yr Awdurdod i gyhoeddi'r Gofrestr gyfredol o Ddiddordebau / Fuddiant Aelodau ar wefan yr Awdurdod. Mae'n gyfrifoldeb ar bob Aelod o'r Awdurdod i ddiweddaru eu cofnod buddiannau ac i adrodd ar unrhyw newidiadau mewn modd amserol. Serch hynny, mae'r Swyddog Gwasanaethau Aelodau yn anfon copi o'u cofnod cyfredol i bob Aelod ar ôl bob Cyfarfod Blynyddol o'r Awdurdod, ac yn gofyn iddynt ei adolygu a'i ddiweddaru os yn berthnasol. Yn ei gyfarfod ar yr 28ain o Ebrill 2023, adolygodd y Pwyllgor Safonau ffurflenni datgan buddiannau unigol Aelodau a gwblhawyd yng nghyfarfodydd y Pwyllgor ar gyfer y flwyddyn ariannol flaenorol, fel rhan o'u gwaith yn monitro gweithrediad y Cod Ymddygiad. Adolygwyd Cofrestr Buddiannau'r Aelodau Cyffredinol hefyd. Ni nodwyd unrhyw faterion o bryder.

Egwyddor 2: Sicrhau ein bod yn agored ac yn ymgysylltu â rhanddeiliaid trwy gyfrwng dull cynhwysfawr

Cynllun Cydraddoldeb Strategol	Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol ar y Cynllun Cydraddoldeb Strategol i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 29ain o Dachwedd 2023. Adroddwyd ar gynnydd yr Awdurdod gyda'i gynllun gweithredu o ran cyrraedd ei Amcanion Cydraddoldeb, ynghyd â'r Asesiadau Effaith Cydraddoldeb yr ymgymerwyd â hwy yn ystod y flwyddyn, data monitro cyflog cyfartal a data cydraddoldeb staff. Mabwysiadwyd Cynllun Cydraddoldeb Strategol newydd ar gyfer y cyfnod 2024 – 28 gan y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 20fed o Fawrth 2023, yn dilyn adolygiad cynhwysfawr ac ymgynghoriad a gynhaliwyd mewn partneriaeth â chyrff cyhoeddus eraill ar draws Gogledd Cymru, fel rhan o'r Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru.
Ymgynghori Uniongyrchol	Yn ystod 2023/24 parhaodd yr Awdurdod i ymgysylltu â chymunedau a rhanddeiliaid lleol trwy amrywiaeth o ddulliau, o ymgynghoriadau ysgrifenedig traddodiadol a holiaduron ar-lein i weminarau, cyfarfodydd ar-lein yn ogystal â chyfarfodydd wyneb yn wyneb, gweithdai a chymorthfeydd ymgynghori. Mae ymgynghori yn rhan annatod o'r ystod eang o lifoedd gwaith a phrosiectau yr ydym yn ymgymryd â hwy fel Awdurdod, boed hynny trwy broses statudol ffurfiol, yn anffurfiol gyda chymunedau a rhanddeiliaid neu ar y cyd â chyrff cyhoeddus eraill. Fel Awdurdod bach, mae'n bwysig ein bod yn cynnwys cymunedau a rhanddeiliaid ac yn ystyried eu barn o'r cychwyn cyntaf, os ydym am lwyddo gyda'n prosiectau. Yn ystod y flwyddyn, cynhaliwyd ymgynghoriadau ynghylch adolygu ein Hamcanion Cydraddoldeb gyda Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru, cyflwyniad a sesiynau cymunedol ar gyfer prosiect Yr Wyddfa Ddi-blastig, gweithdai a sesiynau cymunedol ar gyfer y Prosiect Ardaloedd Cadwraeth, a ddilynwyd drwy hyfforddiant, ac ar ddiwedd y flwyddyn, dechrau ar yr ymgynghoriad cyhoeddus ar Gyfarwyddyd Erthygl 4, ymhlith pethau eraill. Yn ogystal, sefydlwyd prawf ar ddull gwahanol o ymgynghori gyda Chynghorau Cymuned a Thref ar y broses o adolygu Cynllun Datblygu Lleol Eryri dros y blynyddoedd nesaf. Cytunodd y Cynghorau Cymuned a Thref mai'r dull gorau o weithredu oedd sesiwn rithiol i'w chynnal cyn pob cam o'r broses ymgynghori. Yn y cyfamser, gellir defnyddio'r broses gytûn hon ar y gwahanol gamau

	gweithredu sy'n ofynnol gyda Chyfarwyddyd Erthygl 4 dros y flwyddyn i ddod.
Strategaeth Cyfathrebu a Ymgysylltu	Mae cyfathrebu ac ymgysylltu yn elfen hanfodol ym mhopeth y mae’r Awdurdod yn ei wneud. Mae hefyd yn faes lle mae yna wastad le i wella, ac mae strategaeth yr Awdurdod yn adlewyrchu hyn. Mae datblygiadau technolegol cyflym a'r twf parhaus mewn llwyfannau cyfryngau cymdeithasol a lefelau cyfranogi yn golygu bod angen i'r Awdurdod ganolbwyntio'n llawn ar gyfathrebu'n effeithiol trwy'r sianeli cywir ar yr adeg iawn gydag ystod eang o gynulleidfaoedd. Yn dilyn ymadawiad y Pennaeth Gwasanaeth yn ystod y flwyddyn, ad-drefnwyd y Gwasanaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu a'i rannu'n ddau wasanaeth ar wahân. Crëwyd rôl y Pennaeth Cyfathrebu newydd, a gwnaed penodiad mewnol yn ystod hydref 2023. Fodd bynnag, mae'r rôl hon yn cyfuno un o rolau'r Swyddog Cyfryngau, sydd ddim yn arwain at unrhyw adnoddau staffio ychwanegol ar gyfer y gwasanaeth. Oherwydd yr ad-drefnu hwn, ni chyflwynwyd yr adroddiad blynyddol ar gyfer 2023, sy’n cynnwys canlyniadau dangosyddion perfformiad, i’r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ym mis Mawrth 2024 fel y rhaglenwyd. Fodd bynnag, disgwylir y bydd hwn yn cael ei gyflwyno i’r Aelodau ym mis Gorffennaf 2024.
Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol	Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu Cynllun Cyhoeddi Enghreifftiol y Comisiynydd Gwybodaeth ac wedi cyhoeddi canllaw ar wybodaeth, ac mae'r ddau ohonynt ar gael ar y wefan. Yn ystod 2023, derbyniwyd 28 o geisiadau ac o’r rhain derbyniodd 15 yr holl wybodaeth y gofynnwyd amdani (54%). O’r 13 cais arall, cafodd 5 eu gwrthod neu eu gwrthod yn rhannol oherwydd nad oedd y wybodaeth y gofynnwyd amdani yn bodoli neu am nad oedd yr awdurdod yn cadw’r wybodaeth, gwrthodwyd 2 gais yn rhannol gan y byddai’r wybodaeth wedi adnabod aelodau o’r cyhoedd a ddygodd sylw at achosion posibl o dor-reolaeth cynllunio. Gwrthodwyd 2 gais yn rhannol gan eu bod yn cynnwys data personol trydydd parti, gwrthodwyd 1 cais gan y byddai datgelu’r wybodaeth wedi effeithio’n andwyol ar gwrs cyfiawnder, gwrthodwyd 1 cais oherwydd bwriadwyd cyhoeddi’r wybodaeth yn y dyfodol, gwrthodwyd 1 cais, gan fod y wybodaeth a yn cael ei chadw at ddibenion achos troseddol a fyddai wedi bod yn niweidiol pe bai'n cael ei rhyddhau, a gwrthodwyd 1 cais yn rhannol gan ei fod yn ymwneud ag ymateb yr Awdurdod i gais am gyngor cyn-cais cynllunio, nad oedd wedi arwain at gais cynllunio. Mae’n bolisi gan

	yr Awdurdod i gadw'r rhain yn gyfrinachol hyd nes y cyflwynir cais cynllunio, ac felly yn cael ei ddosbarthu fel eithriedig o dan Reoliad 12(5)(f) o Reoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004. O'r 28 cais, ni chafodd 1 ei ateb o fewn y terfyn amser o 20 diwrnod gwaith. Ni chyflwynwyd unrhyw gwynion yn ystod y flwyddyn i'r Comisiynydd Gwybodaeth ynghylch unrhyw gais am wybodaeth.
Rhaglenni Pwyllgorau ac Adroddiadau Cysylltiedig	Mae rhaglenni ac adroddiadau cysylltiedig Pwyllgorau'r Awdurdod yn cael eu cyhoeddi ar y wefan o leiaf 3 diwrnod gwaith clir cyn bob cyfarfod, i fodloni gofynion amser statudol. Mae archif o raglenni a dogfennau cysylltiedig o bwyllgorau'r gorffennol hefyd ar gael ar y wefan am y 3 blynedd olaf, gyda'r rhaglenni hyn ar gael drwy gais. Mae Cyfrol Cofnodion hefyd yn cael eu cyhoeddi yn flynyddol ar y wefan.

Egwyddor 3: Diffinio canlyniadau yn nhermau'r manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy

Cynllun Partneriaeth Yr Wyddfa	Mae'r broses o adolygu Cynllun Partneriaeth Yr Wyddfa wedi dechrau, a rhagdybir y cymer y broses tua blwyddyn gyda'r bwriad o lansio cynllun diwygiedig cyn haf 2025. Un o flaenoriaethau Cynllun Yr Wyddfa yw ymdrin â heriau yn ymwneud â pharcio a thrafnidiaeth yn ardal Yr Wyddfa ac Ogwen. Y math o welliannau sydd wedi eu gweithredu hyd yn hyn ydyw system parcio a theithio yn Ogwen, rheolaeth parcio well ar yr A5 yn Ogwen ac yn Nant Gwynant, cyflwyno'r gwasanaeth rheolaidd T10 drwy Ddyffryn Ogwen, gwelliannau i wasanaeth Sherpa'r Wyddfa, a negeseuon teithio cynaliadwy ar wefannau cyfryngau cymdeithasol Awdurdod y Parc Cenedlaethol. Yn ogystal â'r uchod, sefydlwyd Grŵp Gweithredu i ymdrin â materion strategol yn ymwneud â pharcio a thrafnidiaeth sy'n cynnwys y partneriaid allweddol (Cyngor Gwynedd, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri). Mae'r grŵp hwn wedi cyfarfod yn rheolaidd ers ei sefydlu yn ystod 2022. Yn arwain tuag at Wythnos Llysgennad Cymru 2023, cyrhaeddwyd y garreg filltir arbennig o gael 1000 o Lysgenhadon Eryri. Yn ystod yr wythnos, cynhaliwyd

	gweithgareddau ledled Cymru i ddathlu gwaith y Llysgenhadon. Diffiniwyd Parth Di-blastig ar gyfer prosiect Yr Wyddfa ym mis Ionawr 2023, ac mae'n cwmpasu'r mynydd a'i bentrefi porth (Llanberis, Waunfawr, Beddgelert). Mae prosiect Yr Wyddfa Di-blastig yn ymrwymiad 'gweithio tuag at' ac mae byrder a heriau unigryw'r prosiect yn golygu y bydd yn cynnwys sawl ymgyrch brawf, gan ganiatáu i'r Awdurdod fesur effeithiolrwydd gwahanol syniadau a dulliau newydd. Mae'r egwyddorion arweiniol y tu ôl i'r ymgyrchoedd yn cyd-fynd ag egwyddorion cyffredinol y prosiect: cynnal a pharchu ein hamgylchedd, cymunedau cynaliadwy, a chenedlaethau'r dyfodol.
Cynllun Eryri (Cynllun Partneriaeth Parc Cenedlaethol Eryri)	Mabwysiadwyd Cynllun Eryri gan Awdurdod y Parc Cenedlaethol fel ei Gynllun Rheoli (Partneriaeth) statudol ym mis Hydref 2020 ac fe'i lansiwyd yn swyddogol ym mis Tachwedd 2020. Mae'r trydydd adroddiad cynnydd blynyddol sy'n dal mewnbwn gan yr holl Bartneriaid yn ystod 2023 ar ffurf drafft ar hyn o bryd. Er bod 2023 wedi parhau i fod yn heriol i'r holl Bartneriaid, wrth gasglu gwybodaeth ar gyfer yr adroddiad hwn mae'n amlwg bod enghreifftiau rhagorol o nodau Cynllun Eryri sy'n cael eu datblygu yn parhau i gynyddu'n gyflym ar draws y rhanbarth. Yn y drydedd flwyddyn o weithredu, mae cynnydd sylweddol wedi ei wneud ar Gynllun Gweithredu Cynllun Eryri. Ar hyn o bryd nid oes unrhyw Ganlyniadau sydd wedi'u hasesu fel rhai 'Heb eu symud ymlaen a/neu mewn peryg'l. Mae'n deg casglu felly bod cynnydd wedi'i gyflawni ym mhob maes o Gynllun Gweithredu Cynllun Eryri yn y flwyddyn 2023. Bydd yr Adroddiad Blynyddol drafft ar gyfer 2023 yn cael ei drafod yng nghyfarfod Fforwm Eryri ar 7 Mai 2024 a'r gobaith yw y caiff ei gyflwyno i aelodau'r Awdurdod yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol ar 12 Mehefin 2024 i'w fabwysiadu.

Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031	Mabwysiadwyd Cynllun Datblygu Lleol Eryri 2016-2031 (CDLl) diwygiedig ar y 6ed o Chwefror 2019. Cymeradwywyd yr Adroddiad Monitro Blynyddol ar gyfer 2022-23 gan y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad ar y 18fed o Hydref 2023, a'i gyflwyno wedyn i Lywodraeth Cymru. Cyn hyn, cymeradwywyd Adroddiad Adolygu gan y Pwyllgor Cynllunio a Mynediad ar yr 28ain o Fehefin 2023, yn dilyn cyfnod ymgynghori â rhanddeiliaid a oedd yn rhedeg rhwng y 7fed o Ebrill a 12fed o Fai 2023. Yna cyflwynwyd yr Adroddiad i Lywodraeth Cymru. Amlygodd yr adolygiad fod newidiadau cyd-destunol cenedlaethol a lleol sylweddol wedi digwydd sydd angen eu hystyried yn awr. Roedd angen hefyd adolygu Arfarniad o Gynaliadwyedd y CDLl, gan gynnwys Asesiad Amgylcheddol Strategol, ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd, ynghyd ag asesiadau effaith eraill. Yn ogystal, nid oedd ffigurau gofyniad tai yn cael eu bodloni. Bydd angen ailystyried y gofyniad tai i adlewyrchu anghenion ardal y Cynllun yn y dyfodol. Felly, bydd angen ailystyried dosbarthiad y gofyniad tai drwy'r Strategaeth Datblygu Gofodol hefyd. Daeth yr adolygiad i'r casgliad mai'r weithdrefn Adolygu Llawn yw'r ffurf fwyaf priodol o adolygu ar gyfer CDLl Eryri. Fodd bynnag, arweiniodd penderfyniad dilynol yr Awdurdod i Gyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4 (gweler isod), a'r gofynion adnoddau cysylltiedig y byddai hyn yn ei olygu, at yr Aelodau'n cytuno i ohirio'r adolygiad o Gynllun Datblygu Lleol Eryri am y tro, ym Mhwyllgor Cynllunio a Mynediad ar y 6ed o Ragfyr 2023.
Cyfarwyddyd Erthygl 4	Yn dilyn trafodaethau ac ystyriaethau blaenorol gan yr Aelodau, cyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad yn gofyn am gymeradwyaeth ffurfiol i Gyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4. Yn dilyn cyhoeddi is-ddeddfwriaeth cynllunio yn yr Hydref 2022, cyflwynwyd 3 Dosbarth Defnydd Cynllunio newydd (Tŷ Annedd, Tŷ Annedd na chaiff ei ddefnyddio fel unig neu brif breswylfa, a Llety ar Osod Tymor Byr), a byddai newidiadau rhwng y dosbarthiadau hyn bellach yn cael eu hystyried yn 'ddatblygiad'. Fodd bynnag, ar yr un pryd, diwygiwyd y Gorchymyn Datblygu Cyffredinol a Ganiateir i ganiatáu newidiadau a ganiateir rhwng y dosbarthiadau defnydd newydd h.y. ni fyddai angen caniatâd cynllunio.

	Gellir tynnu’r hawliau datblygu a ganiateir hyn yn ôl o fewn ardal benodol drwy Gyfarwyddyd Erthygl 4 a wneir gan awdurdod cynllunio lleol ar sail tystiolaeth leol gadarn. Byddai dileu'r hawliau datblygu a roddwyd gan Gyfarwyddyd Erthygl 4 wedyn yn ei gwneud yn angenrheidiol i gyflwyno cais cynllunio ar gyfer newidiadau rhwng y 3 Dosbarth Defnydd newydd. Mae gan y rhan fwyaf o gynghorau cymuned yn y Parc Cenedlaethol dros 10% o osodiadau gwyliau ac ail gartrefi, gyda bron i hanner y cymunedau â 15%. Mae gan 12 cymuned dros 20%. Oherwydd hyn, mae pryder sylweddol cynyddol ynglŷn â hygyrchedd cartrefi i bobl leol, a'r materion cysylltiedig o ran hyfywedd cymunedau lleol y gall hyn arwain atynt. Felly cymeradwyodd y pwyllgor yr adroddiad a oedd yn cyfiawnhau Cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4 a chymeradwyodd hefyd ymgysylltiad ar y cyflwyniad arfaethedig, yn ei gyfarfod ar y 6ed o Fawrth 2024. Ni fydd y Cyfarwyddyd Erthygl 4 yn dod i rym tan 12 mis yn ddiweddarach h.y. Gwanwyn 2025.
Cynllun Strategol ar gyfer Economi Ymwelwyr Cynaliadwy	Ers mabwysiadu’r Cynllun Strategol ar gyfer Economi Ymwelwyr Cynaliadwy yng Ngwynedd ac Eryri (2035) gan Awdurdod y Parc Cenedlaethol ar yr 8fed o Chwefror 2023, mae swyddogion APC a Chyngor Gwynedd wedi bod yn ffurfioli strwythurau gweithredu. Ar yr 17eg o Ebrill 2024, cynhaliwyd cyfarfod cyntaf Partneriaeth Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri, a ddaeth am y tro cyntaf â chynrychiolwyr o’r sector twristiaeth a’r gymuned ynghyd i drafod yn ffurfiol yr economi ymwelwyr yn yr ardal am y flwyddyn i ddod. Mae Cynllun Gweithredu wedi'i ddrafftio, a'r nod yw ei fabwysiadu yn ystod y mis nesaf. Mae'r Bartneriaeth wedi ethol Cyd-Gadeiryddion i gynrychioli'r sectorau busnes a chymunedol, ac Is-Gadeiryddion yn yr un model. At hynny, mae Bwrdd Strategol sy'n cyfarfod ddwywaith y flwyddyn a grŵp Cyflawni Partneriaeth yn ogystal â grwpiau Tasg a Gorffen a fydd yn cael eu sefydlu i arwain ar brosiectau penodol. Ar hyn o bryd nid yw Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy wedi mabwysiadu’r Cynllun yn ffurfiol, ond maent yn mynd ag ef drwy eu prosesau democrataidd gyda’r bwriad o lofnodi Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth yn ystod 2024.

Rhaglen Waith Corfforaethol	Gan fod yr Awdurdod bellach wedi mabwysiadu Datganiad Llesiant sy'n cynnwys ei Amcanion Llesiant am gyfnod o bum mlynedd o 2021-26; ni fydd angen adolygiad blynyddol. Bydd y camau y cytunwyd arnynt yn y Rhaglen Waith Gorfforaethol yn awr yn ddigon i alluogi'r Awdurdod i asesu ei gynnydd o ran cyflawni'r Amcanion Llesiant ac felly ni fydd angen adroddiad Dangosyddion Perfformiad ar wahân. Ystyriwyd yr adroddiad terfynol ar y Rhaglen Waith Gorfforaethol ar gyfer 2022/23 gan y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 12fed o Orffennaf 2023. Mabwysiadwyd y Rhaglen Waith Gorfforaethol ar gyfer 2023/24 yn ffurfiol gan yr Awdurdod ar y 14eg o Fehefin 2023. Rhoddwyd diweddariadau i'r Aelodau ar y cynnydd a wnaed o ran cyflawni'r Amcanion Llesiant, a amlinellwyd yn y Rhaglen Waith Gorfforaethol ar gyfer 2023/24. Adroddwyd ar gynnydd dau chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar yr 29ain o Dachwedd 2023. Cyflwynwyd adroddiad cynnydd y trydydd a'r pedwerydd chwarter (lle'r oedd ar gael) i'r un pwyllgor ar yr 20fed o Fawrth 2024. Disgwylir i'r adroddiad terfynol gael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau yn ei gyfarfod ym mis Gorffennaf 2024.

Egwyddor 4: Penderfynu ar ymyriadau angenrheidiol i wneud y gorau o gyflawni'r canlyniadau a fwriedir

Strategaeth y Gyllideb 2023-24	Cadarnhawyd cyllideb refeniw'r Awdurdod ar gyfer 2023/24 gan y Prif Swyddog Cyllid yn ei adroddiad i'r Awdurdod ar y 8fed o Chwefror 2023. Mae'r adroddiad hwn hefyd yn cadarnhau'r lefi ar awdurdodau cyfansoddol. Cyflwynwyd diweddariad i'r Gyllideb i'r Awdurdod ar y 13eg o Fedi 2023 ac i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 29ain o Dachwedd 2023 a'r 20fed o Fawrth 2024. Cadarnhaodd y Gyllideb Refeniw Sylfaenol ar gyfer 2024/25 a gyflwynwyd i'r Aelodau yng nghyfarfod mis Tachwedd, y rhagamcanwyd y byddai'r diffyg yn y gyllideb tua 10% o gyfanswm cyllideb yr Awdurdod.

	Roedd adroddiad mis Mawrth yn amlinellu'r sefyllfa refeniw a chyfalaf rhagamcanol ar gyfer diwedd y flwyddyn. Cadarnhaodd yr adroddiad hefyd y dyraniad grant refeniw a chyfalaf o £2 filiwn ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i gwrdd â'r heriau a wynebir gan bwysau cyllidebol presennol yr Awdurdod. Mae hyn yn galluogi'r Awdurdod i leihau'r diffyg gweithredu yn y gyllideb yn ogystal â lleddfu'r pwysau cyfalaf presennol. Cadarnhaodd yr adroddiad fod y sefyllfa o ran gwariant net ar wasanaethau yn parhau i gymharu'n ffafriol â gwariant net o'r un cyfnod yn 2022/23, fodd bynnag roedd pwysau chwyddiant yn parhau i fod yn heriol. Mae gwariant yn parhau i fod yn uwch ar elfennau sy'n cael eu heffeithio gan chwyddiant, yn enwedig ar ynni, fodd bynnag cafwyd cadarnhad bod y gyllideb ar gyfer 2023/24 yn ddigonol. Gan nad oedd lefel chwyddiant wedi gostwng mor sydyn ag a ragwelwyd, arhosodd cyfraddau llog yn uchel. Mae hyn yn parhau i arwain at incwm llog sylweddol i'r Awdurdod. Cynyddwyd y gyllideb/targed incwm llog i £120k i adlewyrchu hyn a rhagorwyd ar y targed hwn eisoes gyda dros £190k o incwm wedi ei dderbyn hyd yma yn 2023/24.
Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2024/25 – 2027/28	Adroddwyd yn Natganiad y llynedd bod y Prif Weithredwr a'r Pennaeth Cyllid, yn ei gyfarfod ar y 26ain o Ebrill 2023, wedi cyflwyno'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig diwygiedig ar gyfer 2023/24 – 2026/27 i'r Awdurdod, sy'n amlinellu ystod o sefyllfaoedd ariannol a allai wynebu'r Awdurdod dros y pedair blynedd nesaf. Mae'r Cynllun yn amlinellu model o'r adnoddau ariannol sydd eu hangen ar yr Awdurdod ar gyfer y lefelau gwasanaeth y mae'n gobeithio eu darparu yn y tymor canolig. Ymhellach at hyn, cyflwynodd y Prif Weithredwr drosolwg o heriau ariannol yr Awdurdod ar gyfer y 2 flynedd ariannol nesaf (2025 – 2027) mewn cyfarfod o'r Gweithgor Aelodau ar yr 17eg o Ebrill 2024. Roedd yr adroddiad yn amlinellu'r pwysau chwyddiant a ragwelir (yn seiliedig ar ragdybiaethau Banc Lloegr) ar yr Awdurdod am y 3 blynedd ariannol nesaf i fod yn £903,000. Nodwyd chwyddiant cyflog hefyd fel rhywbeth anhysbys. Gall leihau'r her neu gynyddu'r pwysau ariannol ar yr Awdurdod, a bydd angen ei asesu pan fydd hynny'n

	hysbys. Daeth y Prif Weithredwr i'r casgliad nad oedd angen ystyried unrhyw addasiadau sylweddol (ac eithrio Plas Tan y Bwlch) yn y flwyddyn ariannol hon, ond mae angen gwneud gwaith paratoadol i'w ystyried yn y dyfodol. Gofynnodd yr Aelodau i swyddogion wneud gwaith pellach ar gynhyrchu incwm, gwariant cyfalaf a refeniw gan gynnwys cadw staff a recriwtio mewn meysydd allweddol; ac i ystyried ymhellach sefyllfa ariannol yr Awdurdod cyn diwedd y flwyddyn ariannol hon ac ystyried camau gweithredu posibl i'w rhoi ar waith yn ystod 2025/26 a 2026/27. Oherwydd yr adroddiad uchod a'r camau gweithredu a gymeradwywyd, nid oedd angen cyflwyno'r Cynllun Ariannol Canol Tymor ar gyfer 2024/25 – 2027/28 yn ffurfiol i'r Awdurdod ym mis Ebrill 2024, fel mewn blynyddoedd blaenorol. Bydd hwn nawr yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau mis Gorffennaf 2024.
Rheoli Perfformiad	Cafodd y mecanwaith ar gyfer adolygu perfformiad mewn perthynas â Datganiad Llesiant yr Awdurdod a'r Rhaglen Waith Gorfforaethol eu nodi'n ffurfiol yn 2021/22. Mae'n cadarnhau y bydd y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau yn craffu perfformiad ar y camau gweithredu a gynhwysir yn y Rhaglen Waith Gorfforaethol sy'n rhoi cipolwg ar gynnydd bob chwarter. Roedd yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2022/23 a gymeradwywyd i'w fabwysiadu a'i gyhoeddi gan yr Awdurdod yn ei gyfarfod ar yr 13eg o Fedi 2023, yn adrodd ar gynnydd Blwyddyn 2 o ran cyflawni Amcanion Llesiant yr Awdurdod.

Egwyddor 5: Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion ynddo

Rôl Disgrifiadau Aelodau	Cafodd y disgrifiadau diwygiedig ar gyfer rôl Aelodau a’r Cadeirydd a’r Is-Gadeirydd eu mabwysiadu gan yr Awdurdod ar yr 27ain o Ebrill 2022. Gwnaethpwyd newidiadau i gryfhau pwyslais rôl aelodau wrth osod cyfeiriad strategol ac uchelgais ar gyfer yr Awdurdod, gan ddarparu cyflwyniad trosfwaol gan gynnwys pwrpas Parciau Cenedlaethol a rôl yr Awdurdod wrth gyflawni'r dibenion hyn, a chryfhau'r adran ar ddatblygiad personol a rôl.
Presenoldeb Aelodau	Mae platfform ar-lein Zoom ar gyfer cynnal cyfarfodydd pwyllgor a chyfarfodydd eraill bellach yn mynd i mewn i'w bedwaredd flwyddyn o weithredu. Mae'r buddsoddiad technolegol newydd ar gyfer cynnal cyfarfodydd hybrid wedi gwreiddio'n dda, ac mae bellach wedi'i hen sefydlu. Gall aelodau'r cyhoedd arsylwi'r pwyllgorau yn bersonol ym Mhlas Tan y Bwlch neu gallant gofrestru ymlaen llaw i gael mynediad trwy Zoom. Gellir gweld recordiadau pwyllgorau yn ddiweddarach hefyd drwy sianel YouTube yr Awdurdod. Roedd presenoldeb aelodau mewn cyfarfodydd yn ystod 2023/24 yn 85%, o’i gymharu ag 81% a 82% yn y ddwy flynedd flaenorol, sef 2022/23 a 2021/22.
Hyfforddiant Aelodau	Yn 2023/24, roedd presenoldeb aelodau mewn digwyddiadau hyfforddi yn 53.5% (70% yn 2022/23). Yn ogystal â rhaglen hyfforddi Aelodau’r Awdurdod, eleni darparodd Llywodraeth Cymru gyllid ar gyfer sesiynau hyfforddi Aelodau ar y canlynol: ➢ Llywodraethu; ➢ Tirweddau i Bawb (Cyflwyniad i Amrywiaeth a Chynhwysiant; a ➢ Argyfyngau Natur a Hinsawdd. Mae deunyddiau cwrs ar gael ar wefan Tirweddau Cymru, sy'n galluogi Aelodau nad oeddent yn gallu bod yn bresennol i gael mynediad at y wybodaeth. Bydd hyfforddiant pellach yn ymwneud â llywodraethu yn cael ei ddarparu yn 2024-25 yn dilyn cadarnhad bod cyllid

	ar gael gan Lywodraeth Cymru ar gyfer hyn. Mae sesiynau wedi'u trefnu ar gyfer Mehefin 2024 ar: ➢ System lywodraethu APC – gwahaniaethau a thebygrwydd â chyrff llywodraeth leol eraill; ➢ Cyflwyniad i lywodraethu da; a ➢ Arfer llywodraethu da.
Gwerthusiadau Perfformiad a Hyfforddiant Staff	Nodir anghenion dysgu a datblygu mewn adolygiadau gwerthuso perfformiad blynyddol, sy'n amlinellu blaenoriaethau hyfforddi ar gyfer y flwyddyn i ddod. Er na dderbyniodd yr holl staff arfarniad yn ystod y cyfnod, o ganlyniad i gyfarwyddyd a gyflwynwyd gan y ddau Gyfarwyddwr i annog rheolwyr i arfarnu eu staff, bu cynnydd o 32% yn nifer y staff a oedd yn cael eu harfarnu yn ystod 2023/24. Bydd ffocws pellach yn parhau i sicrhau bod cymaint o staff â phosibl yn cael eu harfarnu'n flynyddol.
Strategaeth Adnoddau Dynol	Yn 2022/23 roedd absenoldeb salwch staff yn 6.95 diwrnod ar gyfartaledd. Yn ystod 2023/24 y cyfartaledd absenoldeb salwch staff oedd 9.1 diwrnod. Mae'r cynnydd hwn wedi ysgogi adolygiad gan y tîm AD mewn perthynas â sut mae'r Awdurdod yn rheoli absenoldeb yn gyffredinol. Bydd yr adolygiad yn edrych ar resymau dros absenoldeb, hyd absenoldebau, absenoldebau cylchol ac effaith ariannol gyffredinol absenoldeb ar yr Awdurdod. Yn absenoldeb parhaus Rheolwr Tŷ ym Mhlas Tan y Bwlch, mae'r pennaeth AD wedi parhau i oruchwylio staff yno bob dydd, gan effeithio ar ei gallu i ganolbwyntio'n llawn ar swyddogaethau AD. Hefyd wynebodd y Tîm AD newidiadau sylweddol yn ystod y cyfnod adrodd hwn oherwydd ymddeoliad swyddog AD profiadol ac absenoldeb mamolaeth y Gweinyddwr AD. Yn ystod Ionawr 2024, cymeradwyodd y tîm rheoli adolygiad o strwythur y Tîm Adnoddau Dynol a'r diwygiadau a gyflwynwyd. Un o'r newidiadau allweddol oedd y penderfyniad i ddisodli'r rôl Gweinyddwr AD blaenorol gyda swydd dan hyfforddiant i i gynghorydd AD am ddwy flynedd. Bydd y strwythur diwygiedig gyda'r holl swyddi wedi'u llenwi yn cynyddu effeithlonrwydd o fewn y tîm ac yn caniatáu mwy o ffocws ar

	adolygu polisïau a gweithdrefnau, lles staff, a diweddaru'r strategaeth AD. Er gwaethaf y gostyngiad dros dro yn nifer aelodau'r tîm, roedd cynnydd sylweddol yn dal i gael ei wneud mewn perthynas â chreu nifer o bolisïau newydd, gan gynnwys 'Menopôs,' 'Gweithio Hyblyg' a 'Fflecsi Hynod Hyblyg'. At hynny, rhoddodd y tîm Raglen Cymorth i Weithwyr newydd ar waith a lansiodd y Fforwm Ymgysylltu a Lles Staff.

Egwyddor 6: Rheoli risgiau a pherfformiad trwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref

Datganiadau Ariannol	Adroddwyd yn Natganiad Llywodraethu’r llynedd nad oedd y Datganiad Cyfrifon ar gyfer 2021/22 wedi’i ardystio a’i gymeradwyo’n ffurfiol eto. Roedd hyn oherwydd anawsterau a oedd wedi codi oherwydd yr angen i ailwerthuso asedau’r Awdurdod bob 5 mlynedd. Nid yw'r Datganiad Cyfrifon Terfynol ar gyfer 2021/22 a 2022/23 wedi'i gyflwyno a'i gymeradwyo'n ffurfiol eto; ac felly nid yw Llythyr Cynrychiolaeth Terfynol yr Archwilydd Penodedig oddi wrth Archwilio Cymru yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (Diwygiedig) 2018 wedi dod i law eto. Adeg paratoi’r adroddiad, rhagwelir y bydd y Datganiad o Gyfrifon Terfynol ar gyfer 2021/22 yn cael ei gyflwyno i Gyfarfod Blynyddol yr Awdurdod ar yr 12fed o Fehefin 2024. Yn dilyn hyn, bydd cyflwyno’r Cyfrifon Terfynol ar gyfer 2022/23 a 2023/24 yn dibynnu ar yr amserlen archwilio a fydd yn cael ei phennu gan Archwilio Cymru.
Rheoli Risg	Mae’r Gofrestr Risg yn cael ei hadolygu a’i diweddaru’n chwarterol gan Benaethiaid Gwasanaeth a’r Tîm Rheoli. Fel y nodir yn y Gofrestr Risg, mae’r cyfrifoldeb dros y risgiau a adnabuwyd yn cael eu dyrannu i swyddogion a enwir ac mae dyddiad targed yn cael ei osod ar gyfer mesurau lliniaru. Mae’r Gofrestr Risg yn cael ei hadolygu gan Aelodau ym mhob Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ac mae unrhyw risgiau sy’n cael eu tynnu i ffwrdd o’r

	Gofrestr yn cael ei gadarnhau yn flynyddol yng nghyfarfod yr Awdurdod.
Archwilio Allanol	Mae'n arferol i Archwilio Cymru gyflwyno Cynllun Archwilio i'r Awdurdod bob blwyddyn. Mae'r adroddiad yn nodi'r risgiau archwilio a'r ymateb archwilio arfaethedig i'w gynnal yn ystod y flwyddyn, ynghyd â chadarnhad o feysydd archwilio perfformiad a'r ffioedd archwilio sy'n daladwy. Ni dderbyniwyd Cynllun Archwilio ar gyfer 2023 gan Archwilio Cymru. Ar ddechrau 2023, cychwynnodd Archwilio Cymru adolygiad ar lywodraethu o fewn Awdurdodau Parciau Cenedlaethol Cymru, a oedd yn cynnwys craffu effeithiol, partneriaethau, cefnogi adferiad a gwytnwch, penodi aelodau a gwneud y mwyaf o'u cyfraniad drwy gydbwyso materion cenedlaethol a lleol. Cyhoeddwyd yr adroddiad ar yr 25ain o Ebrill 2024, a bydd yn cael ei gyflwyno'n ffurfiol i Aelodau a Swyddogion yng Nghyfarfod Blynyddol yr Awdurdod ar y 12fed o Fehefin 2024. Yn ystod haf 2023 cyhoeddodd Archwilio Cymru friff ar eu harchwiliad arfaethedig ar 'Hyrwyddo Cydraddoldeb ac Amrywiaeth Mynediad', a chyflwynodd Swyddogion y dystiolaeth y gofynnwyd amdani yn briodol. Hyd yn hyn, nid yw cynnydd pellach ar yr archwiliad yn hysbys. Yn dilyn astudiaeth a gynhaliwyd ar Arallgyfeirio Incwm ar draws tri Awdurdod Parc Cenedlaethol Cymru, cyflwynodd Archwilio Cymru eu canfyddiadau i Aelodau yn y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 12fed o Orffennaf 2023. Dilynodd Archwilio Cymru'r adroddiadau unigol gydag adroddiad tri Pharc Cenedlaethol ar y cyd a chyhoeddwyd ef ym mis Medi 2023. Adroddodd y Prif Weithredwr ar gynnydd i'r Aelodau ar argymhellion yr adroddiad yn y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 29ain o Dachwedd 2023, a hefyd mewn adroddiad i'r Gweithgor Aelodau ar yr 17eg o Ebrill 2024, fel rhan o'r trosolwg ar Her Ariannol yr Awdurdod ar gyfer y ddwy flynedd ariannol nesaf. Mae manylion llawn y canfyddiadau a'r argymhellion wedi'u nodi o dan Adran 6 (Materion Llywodraethu Arwyddocaol) yn y Datganiad hwn.

Archwiliad Mewnol	Mae’r Rheolwr Archwilio Mewnol yn adrodd ar waith y flwyddyn ariannol flaenorol i’r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau. Eleni, adroddwyd ar hyn a yr 29ain o Dachwedd 2023. Roedd tri archwiliad mewnol i'w cynnal yn ystod 2023/24, sef Trefniadau Gweithredu y Gwasanaeth Cynllunio, Partneriaeth Tirweddau'r Carneddau, a Chefnogaeth i Aelodau. Ni chynhaliwyd archwiliad Partneriaeth Tirweddau'r Carneddau, ac yn lle hynny cynhaliwyd archwiliad ar Brosiect Coedwigoedd Glaw Celtaidd LIFE. Rhoddwyd gradd “Digonol” i'r ddau archwiliad ar Drefniadau Gweithredu y Gwasanaeth Cynllunio a Phrosiect Coedwigoedd Glaw Celtaidd LIFE - mae camau mewn lle i gyflawni'r amcanion ond mae agweddau lle gellir tynhau'r trefniadau i liniaru'r risgiau ymhellach. O ganlyniad i hyn, rhoddwyd argymhellion ar gyfer gwelliant fel rhan o'r adroddiadau. Bydd Archwilio Mewnol yn gofyn am ddiweddariad ar gynnydd gweithredu'r argymhellion hyn maes o law. Graddiwyd yr archwiliad Cefnogaeth i Aelodau fel “Uchel” - gellir datgan sicrwydd o briodoldeb gan y gellir dibynnu ar y rheolaethau mewnol sydd mewn lle i gyflawni amcanion.
Iechyd a Diogelwch	Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol Iechyd a Diogelwch i’r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 29ain o Dachwedd 2023 gan y Pennaeth Adnoddau Dynol, yn manylu ar ddigwyddiadau / damweiniau a gofnodwyd gan gynnwys digwyddiadau y dylid cyflwyno gwybodaeth amdanynt i’r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch o dan yr adran ‘Adrodd ar Anafiadau, Clefydau a Rheoliadau Digwyddiadau Peryglus (RIDDOR)'. Ar y 23ain o Ionawr 2024 penododd yr Awdurdod Swyddog Iechyd a Diogelwch llawn amser a fydd yn berson cymwys ar gyfer pob mater yn ymwneud ag Iechyd a Diogelwch wrth symud ymlaen.

Canolfannau Gwybodaeth	Mae gan yr Awdurdod 3 Canolfan Gwybodaeth, sef ym Metws y Coed, Beddgelert ac Aberdyfi, sydd yn cael eu rheoli gan Reolwr Twristiaeth Gynaliadwy, gyda'r prif nod i sicrhau bod y canolfannau yn fasnachol hyfyw / hunangynhaliol. Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol y Canolfannau Croeso i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 29ain o Dachwedd 2023. Roedd yr adroddiad yn rhoi trosolwg o'r flwyddyn 2023/24 hyd yma, a daeth i'r casgliad y byddai'r Canolfannau yn diweddu'r flwyddyn ariannol o fewn eu cyllideb weithredu osodedig. Y prif faterion i'w nodi oedd y cynnydd yn y trosiant ariannol a welwyd ym mhob un o'r 3 Canolfan, a'r rheswm am hyn, ymhlith pethau eraill, oedd gwell recriwtio a chadw staff, ehangu cyflenwyr, a chyfradd cyfnewid ariannol ffafriol ar gyfer ymwelwyr tramor. Adroddwyd hefyd bod achosion o ddwyn o'r canolfannau yn uwch na'r cyfartaledd yn ystod y prif dymor, ond bod uwchraddio a gosod systemau teledu CCTV wedi bod yn werthfawr o ran canfod dwyn.
Strategaethau Benthyca a Buddsoddi / Rheoli'r Trysorlys	Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol sy'n darparu'r gweithgaredd Rheoli Trysorlys gwirioneddol (benthyca a buddsoddi) yr Awdurdod yn ystod 2022/23, i gyfarfod yr Awdurdod ar y 13eg o Fedi 2023. Yn ystod 2022/23 arhosodd gweithgarwch yr Awdurdod o fewn y cyfyngiadau a osodwyd yn wreiddiol. Ni fu unrhyw fenthyca. Yn 2022/23, cyfanswm y llog a dderbyniwyd o fuddsoddiadau oedd £135,616. Mae llog a dderbyniwyd o fenthyciadau ceir o £331 yn cynyddu'r cyfanswm i £135,947 yn erbyn cyllideb o £8,000. Mae swm llog banc a chymdeithas adeiladu o £135,616 ar gyfer 2022/23 yn gynnydd sylweddol i'r swm o £10,902 dderbyniwyd yn 2021/22. Mae'r cynnydd yn ganlyniad uniongyrchol i chwyddiant a'r effaith ar gyfraddau llog sydd wedi cynyddu sawl gwaith yn ystod y flwyddyn ac sy'n parhau i gynyddu. Cyflwynodd yr Uwch Swyddog Cyllid y Strategaeth Gyfalaf ar gyfer 2024/25 yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 7fed o Chwefror 2024. Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg lefel uchel o sut mae gwariant cyfalaf, ariannu cyfalaf a gweithgarwch rheoli'r

	trysorlys yn cyfrannu at gyflawni gwasanaethau'r Parc Cenedlaethol ynghyd â throsolwg o sut y caiff y risg gysylltiedig ei reoli a'r goblygiadau ar gyfer cynaliadwyedd ariannol yn y dyfodol. Mae'r adroddiad yn cadarnhau bod yr Awdurdod yn cychwyn 2024/25 yn ddiddyled. Cymeradwyodd yr Aelodau 'dim newid' i'r cyfyngiad benthyca awdurdodedig a'r ffin weithredol, a chymeradwywyd y Strategaeth Benthyca Cyfalaf a'r Strategaeth Buddsoddi ar gyfer 2024/25, a nodi'r cynnwys sy'n ymwneud a'r Cod Darbodus. Ymhellach, dywedodd y Prif Swyddog Cyllid efallai y bydd yn rhaid i'r Awdurdod fenthyca yn y dyfodol yn y tymor byr i gyflawni'r Prosiect LIFE oherwydd galwadau llif arian posibl. Roedd hyn oherwydd estyniad 18 mis i'r prosiect a allai fod angen cyllid yn y tymor byr.
Canolfan Astudio Plas Tan y Bwlch	Yn ei adroddiad i'r Awdurdod ar y 7fed o Chwefror 2024, dywedodd y Prif Weithredwr fod Bwrdd Plas Tan y Bwlch wedi dod i'r casgliad na ellir datblygu busnes hyfyw sy'n gysylltiedig â chyflawni dibenion statudol yr Awdurdod o fewn yr adnoddau presennol sydd ar gael. Yn ogystal, roedd adroddiad Archwilio Cymru ar Arallgyfeirio Incwm wedi argymell bod yr Awdurdod, o fewn 12 mis, yn adolygu ei fodel gweithredu ym Mhlas Tan y Bwlch i gynnal gwerthusiad cost a budd o'r cyfleuster er mwyn pennu ei strategaeth ar gyfer y safle yn y dyfodol. Roedd yr adroddiad yn amlinellu sefyllfa ariannol yr Awdurdod a'r goblygiadau adnoddau cysylltiedig mewn manylder. Daeth yr adroddiad i'r casgliad bod angen i'r Awdurdod leihau'r costau refeniw a chyfalaf sy'n deillio o reolaeth weithredol Plas Tan y Bwlch ac mae angen i'r Awdurdod ystyried modelau amgen sy'n cynnwys ffurfio partneriaethau neu werthu ar y farchnad agored, fel busnes gweithredol yn ddelfrydol.
Yr Ysgwrn	Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol Yr Ysgwrn ar gyfer 2022/23 i'r Awdurdod ar yr 14eg o Fehefin 2023. Nodwyd yn yr adroddiad y llwyddodd Yr Ysgwrn i ddenu cefnogaeth ariannol ar gyfer rhaglen weithgareddau a digwyddiadau gan Ffederasiwn Amgueddfeydd ac Orielau Cymru a Llywodraeth Cymru drwy'r rhaglen Haf o Hwyl. Mae data incwm yn dangos fod incwm uwch ar y dyddiau

	pan gynhelir gweithgareddau a digwyddiadau ac mae cynnal rhaglen o safon yn hanfodol er mwyn meithrin bwrlwm. Roedd y cynnydd yng nghostau rhedeg Yr Ysgwrn yn ystod y flwyddyn yn her, gan adlewyrchu'r argyfwng costau byw ehangach. Mae'r cynnydd mewn costau wedi effeithio ar bob agwedd ar y busnes ac yn arbennig, costau gwresogi. Roedd y broblem yn fwy amlwg yn 2022/23 oherwydd effaith cost uwch pelenni coed a phrisiau nwy a dibyniaeth uwch ar nwy wrth gwblhau gwaith cynnal a chadw ar y boeler biomas. Arweiniodd y cyfuniad hwn o ffactorau at fwlch o tua £50,000 yn y gyllideb. Sefydlwyd cronfa wrth gefn Yr Ysgwrn er mwyn cwrdd â bwlch o’r fath.

Egwyddor 7: Rhoi arferion da ar waith o ran tryloywder, adrodd, ac archwilio i sicrhau atebolrwydd effeithiol

Datganiad Polisi Tâl	Mae gofyniad ar Awdurdodau Lleol i baratoi datganiadau polisi tâl o dan Adran 38(1) o Ddeddf Lleoliaeth 2011. Er bod Awdurdodau’r Parciau Cenedlaethol wedi’u heithrio o’r gofyniad hwn ystyriwyd ei fod yn arfer da mabwysiadu datganiad o’r fath, ac yn unol â hynny gwneir hyn yn flynyddol gan y Pennaeth Adnoddau Dynol. Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol Polisi Tâl ar gyfer 2022/23 a Datganiad Polisi Tâl yr Awdurdod ar gyfer 2023/24 gerbron y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 12fed o Orffennaf 2023 gan sicrhau tryloywder o ran y taliadau cydnabyddiaeth ariannol i staff yn yr Awdurdod.
Adroddiad Blynyddol 2022/23	Cyflwynwyd yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2022/23 yng nghyfarfod yr Awdurdod ar y 13eg o Fedi 2023, cyn iddo gael ei gyhoeddi ar y wefan a’i ddosbarthu i brif ganolfannau’r Awdurdod, llyfrgelloedd cyhoeddus ac ati, o fewn y Parc Cenedlaethol. Mae'n cynnwys Adroddiad Blynyddol y Cadeirydd ar gyfer y flwyddyn, sy'n nodi’r hyn a gyflawnwyd, beth na chafodd ei gyflawni ac unrhyw broblemau a wynebwyd. Mae hefyd yn cynnwys manylion am Flaenoriaethau Gwasanaeth yr Awdurdod ac Amcanion yr Awdurdod a osodir yn flynyddol sy'n bwydo i mewn ac yn dangos sut y

	bwriedir mynd â'r Parc Cenedlaethol yn ei flaen er mwyn gwireddu gweledigaeth yr Awdurdod; gwerthusiad cryno o'r cynnydd a wnaed o ran cwrdd ag Amcanion yr Awdurdod, y gweithgareddau gwaith allweddol ar gyfer 2022/23, a rheoli perfformiad.
Pwyllgorau Hybrid a Darlledu	Mae cyfarfodydd hybrid bellach wedi'u hen sefydlu yn yr Awdurdod yn dilyn buddsoddiad yn y dechnoleg sydd ei hangen i hwyluso'r cyfarfodydd. Mae gan Aelodau a Swyddogion y dewis i fynychu'n bersonol ym Mhlas Tan y Bwlch neu ymuno ar-lein trwy Zoom. Mae cyfarfodydd yr Awdurdod a'r Pwyllgor Cynllunio a Mynediad hefyd yn cael eu gweddarlledu'n fyw ar sianel YouTube yr Awdurdod, yn ogystal â hynny mae recordiad o'r cyfarfod i'w weld ar unrhyw adeg. Felly gall aelodau'r cyhoedd naill ai fynychu cyfarfodydd y Pwyllgor yn bersonol neu gallant gael mynediad o bell. Mae hyn nid yn unig yn gwella mynediad i Aelodau a Swyddogion ond hefyd yn gwella mynediad, tryloywder ac adrodd ar fusnes yr Awdurdod i aelodau'r cyhoedd.
Cyllido Grant	Ariennir y rhan fwyaf o waith prosiect yr Awdurdod trwy gyllid grant allanol. Rhoddir diweddariadau Cyllid Grant, gan gynnwys unrhyw ailbroffilio a newidiadau i ddyddiadau gorffen lle bo'n berthnasol, i Aelodau drwy'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau bob chwe mis. Rhoddir gwybodaeth fanwl am brosiectau a ariennir gan gyfalaf yn ogystal â phrosiectau byw. Mae'r Awdurdod yn adolygu ei flaenoriaethau'n flynyddol, gan sicrhau y rhoddir ystyriaeth i'r amserlenni sy'n gysylltiedig â rhai rhwymedigaethau grant, ac o ganlyniad yn cadarnhau'r meysydd blaenoriaeth ar gyfer bidiau yn y dyfodol. Mae'r aelodau wedi cadarnhau'n flaenorol bod angen eu cymeradwyaeth ar gyfer prosiectau o dan yr amgylchiadau canlynol: • Unrhyw brosiectau aml-flwyddyn. • Unrhyw gynnig nad yw'n cyd-fynd â'r hyn y cytunwyd arno fel blaenoriaeth strategol. • Unrhyw gynnig a gyfeiriwyd at aelodau gan y Cadeirydd neu Brif Swyddog Gweithredol.

	• Unrhyw gynnig yn ystod y flwyddyn uwchlaw'r terfyn cyllid y cytunwyd arno (cytunwyd ar £150,000) Yn ystod y flwyddyn rhoddwyd diweddariadau i'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 12fed o Orffennaf 2023 ac ar yr 20fed o Fawrth 2024.

6. Materion Llywodraethu Arwyddocaol a Chamau y Bwriedir eu Cymryd ar gyfer 2024/25

Archwilio Cymru: Arallgyfeirio Incwm
Yn ystod y cyfnod rhwng Tachwedd 2022 a Mawrth 2023, cynhaliodd Archwilio Cymru adolygiad a oedd yn ceisio asesu a oedd gan yr Awdurdod y weledigaeth a'r systemau cywir ar waith i amrywio ei ffrydiau incwm, gan sicrhau bod penderfyniadau'n cael eu cynllunio, eu rheoli a'u cyflawni'n effeithiol heb gyfaddawdu ar ei allu i gyflawni ei ddibenion a'i ddyletswyddau statudol. Cynhaliwyd yr adolygiad ym mhob un o'r tri Awdurdod Parc Cenedlaethol yng Nghymru.

Wrth adrodd ar y canlyniad yn benodol ar gyfer yr Awdurdod hwn ym mis Gorffennaf 2023, nododd Archwilio Cymru yn ei adroddiad fod "angen mwy o gydnerthedd ariannol ar Awdurdodau Parciau Cenedlaethol i gyflawni'n effeithiol yn erbyn yr agenda uchelgeisiol a osodwyd gan Weinidog Newid Hinsawdd Llywodraeth Cymru. Er mwyn gwneud hyn mae angen i Aelodau a swyddogion yr Awdurdod feddu ar y weledigaeth, y sgiliau a'r arbenigedd cywir i osod strategaeth ar gyfer arallgyfeirio incwm. Ochr yn ochr â hyn, rhaid i drefniadau llywodraethu cadarn ddarparu cyfleon craffu priodol ac effeithiol i helpu i arfarnu risgiau a buddion unrhyw weithgarwch newydd arfaethedig".

Daeth yr adolygiad i'r casgliad "Yn Eryri, canfuom fod gan yr Awdurdod hanes cryf o godi arian a rheoli adnoddau. Er mwyn mynd i'r afael â diffygion yn y gyllideb yn y dyfodol i sicrhau bod ei ddibenion statudol yn parhau i gael eu cyflawni a rheoli asedau allweddol, mae angen i'r Awdurdod osod gweledigaeth glir".

Cafodd adroddiad dilynol 'Arallgyfeirio Incwm ar gyfer Awdurdodau Parciau Cenedlaethol yng Nghymru' a gyhoeddwyd ym mis Medi 2023, ei ystyried yn fanwl gan y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau ar y 29ain o Dachwedd 2023. Nododd yr adroddiad 6 bloc adeiladu allweddol, pob un ohonynt yn hanfodol ar gyfer Awdurdodau Parciau Cenedlaethol pan fyddant yn amrywio eu ffrydiau incwm. Daeth yr adroddiad i ben gydag argymhellion i Lywodraeth Cymru:

"Mae hefyd yn amlwg bod yna faterion cyffredin a phwysig y mae angen mynd i'r afael â nhw os yw Awdurdodau'r Parciau Cenedlaethol am sicrhau incwm newydd yn llwyddiannus. Gyda hyn mewn golwg, credwn y dylai Llywodraeth Cymru ddefnyddio'r adroddiad hwn i ddeall yr heriau a'r rhwystrau presennol sy'n wynebu Awdurdodau Parciau Cenedlaethol sy'n ceisio amrywio eu ffrydiau incwm. Ar sail y canfyddiadau hyn, dylai Llywodraeth Cymru ystyried a diffinio'n glir:

- ei weledigaeth a'i uchelgais ar gyfer cynhyrchu incwm gan Awdurdodau Parciau Cenedlaethol Cymru ar lefel genedlaethol;
- lefel y risg y mae'n gyfforddus i Awdurdodau Parciau Cenedlaethol Cymru ei chymryd, a pharamedrau eraill ar gyfer dilyn ffrydiau incwm newydd;
- y gefnogaeth y bydd yn ei darparu i Awdurdodau Parciau Cenedlaethol o ran y sgiliau sydd eu hangen i fynd ar drywydd arallgyfeirio incwm, a chraffu arno; a
- sut y bydd yn hwyluso cydweithio rhwng Awdurdodau Parciau Cenedlaethol Cymru er mwyn gallu dilyn mentrau cynhyrchu incwm ar y cyd."

<u>Cynigion ar gyfer Gwella</u>
Mae'r tabl isod yn nodi'r cynigion ar gyfer gwella ar gyfer yr Awdurdod yn benodol, sef y rhai a nodwyd gan Archwilio Cymru wrth gynnal yr adolygiad ynghyd ag ymateb yr Awdurdod.

<table>
<tr><td colspan="2">Argymhelliad</td></tr>
<tr><td>R1</td><td>Dull Strategol o arallgyfeirio incwm

Mae ymgymryd ag arallgyfeirio incwm yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Parciau Cenedlaethol gael digon o gapasiti, y sgiliau cywir a systemau cadarn ond ystwyth i fod ar waith. Rydym yn argymell bod yr Awdurdod yn:
➢ defnyddio ei offer hunanarfarnu i nodi ei gryfderau a'i wendidau presennol, a datblygu strategaeth ar gyfer arallgyfeirio incwm; ac
➢ fel rhan o'i strategaeth ar gyfer arallgyfeirio incwm yn gosod mesurau perfformiad CAMPUS a systemau llywodraethu priodol i sicrhau monitro a chraffu digonol ar gyflawni'r cynllun gweithredu y cytunwyd arno ac sy'n deillio o'i hunanwerthusiad.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ymateb 12.07.23</td></tr>
<tr><td></td><td>Mae'r Awdurdod yn cytuno i ddefnyddio'r offeryn hunanwerthuso i ddatblygu strategaeth ar gyfer arallgyfeirio incwm.

Gall arallgyfeirio incwm fod yn ddwys o ran adnoddau gyda chyfleoedd cyfyngedig, a bydd angen i unrhyw strategaeth sicrhau bod ein hadnoddau prin yn cael eu defnyddio yn y modd mwyaf effeithiol posibl.

Gyda'r cafeat a nodir uchod, cytunir y bydd y strategaeth yn mesur perfformiad ac yn asesu a oes angen newidiadau i'n model llywodraethu.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ymateb wedi'i Ddiweddaru 29.11.23</td></tr>
<tr><td></td><td>Mae'r adroddiad ei hun yn amlygu'r chwe bloc adeiladu ar gyfer arallgyfeirio cynhyrchu incwm ynghyd â'r offeryn hunanwerthuso. Mae swyddogion wedi ystyried y rhain ond mae cynnydd ar unrhyw waith pellach wedi cael ei gyfyngu oherwydd yr argymhellion a wnaed yn yr adroddiad ar y cyd a oedd yn herio Llywodraeth Cymru i ddeall ac ystyried y materion penodol sy’n wynebu Awdurdodau Parciau</td></tr>
</table>

	Cenedlaethol o ran arallgyfeirio incwm ac i Lywodraeth Cymru ddarparu canllawiau ar y materion hynny. Nododd adroddiad Archwilio Cymru hefyd yr angen am un strategaeth gorfforaethol ar arallgyfeirio incwm. Nid yw'r Awdurdod yn cynhyrchu un ddogfen o'r fath ond yn hytrach mae'n rhoi mwy o fanylion am feysydd cyflawni sy'n darparu cyfleoedd masnachol e.e., cynlluniau busnes a thargedau incwm ar gyfer meysydd fel Plas Tan y Bwlch, Yr Ysgwrn, Meysydd Parcio a Chanolfannau Croeso. Mae perfformiad gweithgareddau gyda chyfleoedd masnachol yn cael ei fonitro ar lefel swyddogion, byrddau swyddogion/aelodau penodol ac adroddir yn achlysurol naill ai i'r Awdurdod neu'r Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau.
Ymateb wedi'i Ddiweddaru 17.04.24	
	Rhoddodd y Prif Weithredwr drosolwg o'r her ariannol sy'n wynebu'r Awdurdod dros y ddwy flynedd ariannol nesaf, yn ei adroddiad i'r Gweithgor Aelodau ar yr 17eg o Ebrill 2024. Roedd yr adroddiad yn nodi y disgwylir mewnbwn pellach gan Lywodraeth Cymru ynghylch arallgyfeirio incwm. Er gwaethaf hyn, cadarnhawyd y gall Swyddogion symud ymlaen ar y meysydd a ganlyn wrth baratoi, i gynghori a darparu opsiynau i Aelodau ar unrhyw gamau gweithredu y gallai fod eu hangen ar gyfer blynyddoedd ariannol 2025/26 a 2026/27: ➢ Incwm meysydd parcio ➢ Ffioedd cynllunio ➢ Canolfannau Croeso ➢ Yr Ysgwrn ➢ Nawdd masnachol

Argymhelliad	
R2	**Plas Tan y Bwlch** Argymhellwn fod yr Awdurdod, o fewn y 12 mis nesaf, yn adolygu ei fodel gweithredu ym Mhlas Tan y Bwlch i gynnal gwerthusiad cost a budd o'r cyfleuster er mwyn pennu ei strategaeth ar gyfer y safle yn y dyfodol.
Ymateb 12.07.23	
	Mae'r adolygiad hwn eisoes wedi cychwyn ac rydym yn y broses o gasglu'r wybodaeth.
Ymateb wedi'i Ddiweddaru 07.02.24	
	Roedd y Bwrdd wedi ystyried y sail resymegol weithredol ar gyfer Plas Tan y Bwlch, gan gwmpasu modelau busnes posibl a sut mae hynny'n cefnogi cyflawni dibenion y Parc Cenedlaethol, a daeth i'r casgliad bod angen i'r Awdurdod leihau'r costau refeniw a chyfalaf sy'n deillio o reolaeth weithredol Plas Tan y Bwlch ac mae angen i'r Awdurdod ystyried modelau amgen ar gyfer Plas Tan y Bwlch sy'n cynnwys ffurfio

	partneriaethau neu ei werthu ar y farchnad agored, fel busnes gweithredol, yn ddelfrydol. Penderfynodd yr Awdurdod: 1. Parhau gyda'r model busnes presennol am gyfnod hyd nes y gall yr Awdurdod ystyried yn ffurfiol ei opsiynau ar gyfer rheoli Plas Tan y Bwlch yn y dyfodol. 2. Gwahodd diddordeb gan bartneriaid posibl ar gyfer rheolaeth weithredol/datblygu Plas Tan y Bwlch. 3. Cynnig Plas Tan Y Bwlch ar y farchnad agored i brynwyr posibl. 4. Hyrwyddo Plas Tan y Bwlch yn weithredol fel busnes gweithredol i unrhyw bartner/prynwr posibl. 5. Caniatáu cyfnod o hyd at 6 mis ar gyfer dod o hyd i bartner neu werthu ar y farchnad agored. 6. Y Tîm Rheoli a Bwrdd y Plas i fonitro cynnydd ac adrodd yn ôl i'r aelodau yn ôl yr angen ond erbyn mis Medi 2024 fan bellaf gydag argymhellion tymor hir yn seiliedig ar ganlyniad unrhyw drafodaethau. 7. Defnyddio'r gronfa a nodwyd i bontio unrhyw bwysau/anghenion ariannol.

<u>Proffil Risg yr Awdurdod</u>

Mae’r tair risg uchaf i'r Awdurdod fel y cawsant eu diweddaru ym mis Mawrth 2023, fel a ganlyn:

Risg	**Canlyniad**	**Gweithred a Nodwyd / Cynnydd hyd yma**
Diffyg arian cyllido craidd digonol.	Torri Gwasanaethau.	Cafodd y Gyllideb ar gyfer 2024/25 ei chymeradwyo gan yr Awdurdod yn ei gyfarfod ar 7 Chwefror 2024, ac fe'i sefydlwyd ar sail dim newid i Grant Llywodraeth Cymru ar gyfer 2024/25. Roedd hyn yn parhau’r cynnydd sero yn lefel cyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer Grant y Parc Cenedlaethol, er bod yr Awdurdod yn profi lefelau chwyddiant na welwyd ers y 1980au. Ar adeg pennu'r gyllideb, rhagwelir y bydd cyllideb 2024/25 yn cynnwys cyfraniad net o £1,061,760 o gronfeydd wrth gefn yr Awdurdod, sy'n cynnwys £731,330 o gyllid refeniw a £330,430 o gyfalaf. Mae hon yn lefel ddigynsail o ddefnydd cronfeydd wrth gefn, ac er bod rhywfaint o hyn yn uniongyrchol gysylltiedig â'r defnydd o grant a dderbyniwyd mewn blynyddoedd blaenorol,

		nid yw'r defnydd o gronfeydd eraill yn gynaliadwy yn y tymor hir. Mewn blynyddoedd blaenorol, mae APCE wedi gallu cadw hyblygrwydd gyda’i gronfeydd wrth gefn ac mae wedi cadw lefel ddoeth o arian i allu cydbwyso'r gyllideb heb weithredu toriadau brys. Fodd bynnag, ystyriwyd arbedion ar gyfer 2024/25 a bydd yn rhaid i hyn barhau yn y blynyddoedd i ddod, gydag effaith niweidiol ar wasanaethau, oni bai bod y Llywodraeth yn cynyddu'r grant. Yn dilyn adroddiad gan Archwilio Cymru, mae nifer o argymhellion wedi eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru i nodi opsiynau ar gyfer codi incwm - ac egluro'r risgiau cysylltiedig - ond mae'r gwaith hwn wedi'i ohirio nes bod canllawiau wedi'u derbyn gan Lywodraeth Cymru. **Graddfa Risg:** **Effaith 4 x Tebygolrwydd 4 = 16 (Uchel)**
Targed Cynhyrchu Incwm (Plas Tan y Bwlch).	Methu â chadw o fewn cyllideb yr Awdurdod.	Yn dilyn y pandemig a'r nifer o gyfnodau clo mae Plas Tan y Bwlch wedi bod yn gweithredu model busnes hybrid sy'n cynnwys ceisio gwneud y gorau o'r farchnad dwristiaid trwy gynnig pecyn Gwely a Brecwast i ymwelwyr, cynnal digwyddiadau arbennig fel cynadleddau a phriodasau, a chroesawu rhywfaint yn ôl o'r hyn y gellid ei ddisgrifio fel defnyddwyr craidd blaenorol Plas Tan y Bwlch. At ei gilydd, mae hyn wedi cwrdd â chanlyniadau cymysg. Er bod incwm wedi cynyddu o flwyddyn i flwyddyn, yn anffodus mae’r costau cyffredinol wedi cynyddu hefyd, yn enwedig pan fydd rhywun yn ystyried y pwysau chwyddiant sy'n wynebu Plas Tan y Bwlch. Gyda'r pwysau ariannol yn wynebu'r Awdurdod yn gyffredinol mae angen cynyddol i fynd i'r afael â'r diffyg. Mae Bwrdd Plas Tan y Bwlch yn cynnal cyfarfodydd rheolaidd i drafod y diffyg ac ystyried opsiynau tuag at y dyfodol. Mae Archwilio Cymru wedi argymell bod Cynllun Busnes yn cael ei gyflwyno i'r

		Awdurdod o fewn 12 mis. Mae Bwrdd Plas Tan y Bwlch wedi cael y dasg o lunio opsiynau ar gyfer dyfodol Plas Tan y Bwlch. Cyflwynodd y Prif Weithredwr bapur i'r Gweithgor Aelodau ym mis Ionawr 2024 ac ystyriodd yr Awdurdod y mater yn ffurfiol yn ei gyfarfod ym mis Chwefror 2024, pan gytunodd i fabwysiadu dull deuol er mwyn lleihau'r risg i'r Awdurdod yn y dyfodol. Bydd yr Awdurdod yn ystyried y mater nesaf ym mis Medi 2024. **Graddfa Risg:** **Effaith 4 x Tebygolrwydd 5 = 20 (Uchel)**

Yn ogystal, diweddarwyd yr ail risg ynglŷn â Phlas Tan y Bwlch ym mis Mawrth fel yr amlinellir hynny yn y tabl isod. Gofynnodd yr Aelodau a chytunwyd arnynt yng nghyfarfod y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau dyddiedig yr 20fed o Fawrth 2024, i'r ddwy risg gael eu cyfuno i adlewyrchu'r sefyllfa bresennol, ac i gynnwys mwy o fanylion mewn perthynas â'r risg i enw da'r Awdurdod, y risgiau ariannol, y risgiau i'r adeilad ei hun etc.

Risg	**Canlyniad**	**Gweithred a Nodwyd / Cynnydd hyd yma**
Sicrhau dyfodol tymor hir i Blas Tan y Bwlch.	Risg i enw da'r Awdurdod wrth reoli Plas Tan y Bwlch. Y Plas yn gorfod cau gyda staff yn colli eu bywoliaeth. Effaith andwyol ar yr economi leol ac enw da'r Awdurdod yn dioddef.	Fel yr adroddwyd yn flaenorol, er bod incwm yn cynyddu o flwyddyn i flwyddyn, mae diffyg sylweddol y mae angen mynd i'r afael ag ef. Mae Archwilio Cymru wedi argymell bod Cynllun Busnes yn cael ei gyflwyno i'r Awdurdod o fewn 12 mis. Mae Bwrdd Plas Tan y Bwlch wedi cael y dasg o lunio opsiynau ar gyfer dyfodol Plas Tan y Bwlch. Cyflwynodd y Prif Weithredwr bapur i'r Gweithgor Aelodau ym mis Ionawr 2024 ac ystyriodd yr Awdurdod y mater yn ffurfiol yn ei gyfarfod ym mis Chwefror 2024, pan gytunodd i fabwysiadu dull deuol er mwyn lleihau'r risg i'r Awdurdod yn y dyfodol. Bydd yr Awdurdod yn ystyried y mater nesaf ym mis Medi 2024. Mae hefyd wedi dod yn amlwg bod nifer o broblemau gyda'r adeilad ei hun megid tamprwydd cynyddol a cholli ystafelloedd gosod yn sgil hynny. Rydym ar hyn o bryd yn ymchwilio i'r sefyllfa ac mae gennym Arolwg o Gyflwr yr adeilad. Mae'r

		adroddiad hwn wedi ei drafod yn y Bwrdd ac rydym wedi gofyn am fanylion y gwaith brys angenrheidiol, gyda golwg ar ymchwilio i'r posibilrwydd o gyflwyno cais am arian grant ar gyfer gweddill y gwaith. Gellir penderfynu wedyn os a sut i fuddsoddi ymhellach yn y Plas gyda'r arian eisoes i law. Yn y cyfamser cafwyd caniatâd adeilad rhestredig i wneud gwaith brys a gwaith y gellir ei wneud ar y cyd â gwaith arall a fydd yn lleddfu'r broblem o ddŵr yn dod i mewn gan achosi tamprwydd. **Graddfa Risg:** **Effaith 3 x Tebygolrwydd = 12 (Canolig)**

Yn wyneb y ceisiadau uchod, bydd y Gofrestr Risg yn cael ei hadolygu'n ffurfiol a'i chyflwyno i'w chymeradwyo yn y Pwyllgor Perfformiad ac Adnoddau nesaf ym mis Gorffennaf 2024.

7. Barn

Rydym yn bwriadu cymryd camau i ymdrin â'r materion y cyfeiriwyd atynt yn rhan 6 yn ystod y flwyddyn nesaf er mwyn gwella ein trefniadau llywodraethu ymhellach. Rydym yn fodlon y bydd y camau hyn yn mynd i'r afael â'r anghenion gwella a bennwyd yn yr adolygiad effeithiolrwydd a byddwn yn monitro eu gweithrediad fel rhan o'n hadolygiad blynyddol nesaf.

EMYR WILLIAMS

PRIF WEITHREDWR
AWDURDOD PARC
CENEDLAETHOL ERYRI

DYDDIAD: 12.06.2023

EDGAR WYN OWEN

CADEIRYDD
AWDURDOD PARC
CENEDLAETHOL ERYRI

DYDDIAD: 12.06.2023